BLASII

MICHALORII

I.C. VRBINATIS

TRACTATVS

DE

POSITIONIBVS,

ET

DE COECO, SVRDO, ET MVTO.

BLASII MICHALORII I.C. VRBINATIS

Ac Rotæ Collegialis Vrbini Iudicis Ordinarij.

TRACTATVS DE POSITIONIBVS,

VNA CVM NONAGINTA DECISIONIBVS; de quibus ſit mentio in ipſo Tractatu: & in hac quarta editione auctus aliis vigintiocto Deciſionibus diuerſorum Tribunalium de Materia Poſitionum loquentibus.

IN QVO EARVM ORIGO, ET FORMA, ET EFFECTVS oſtenditur, & quæ partes ſint Actoris ponentis, Iudicis admittentis, & Rei reſpondentis ſatis dilucidè explicatur.

Annexo INDICE *omnium Capitulorum, Rerum, ac Verborum memorabilium pro ſtudioſi Lectoris memoria, & vſu apprimè concinnato.*

Editio quarta, mendis innumeris quibus prior ſcatebat repurgata.

GENEVÆ,
Sumptibus & Typis Samuelis Chouët.

M. DC. LXVII.

Ex libris Ignacij
Joseph
SALAMANCA
SALAMANCA

AD EMINENTISSIMVM, ET
Reuerendiſſimum Dominum

CARDINALEM COSTAGVTVM.

Blaſius Michalorius I. C. Vrbinas.

MIRVM forſan tibi, Eminentiſſime Princeps, videri poterit, me, cui nulla ſuppetunt merita famulatus, lucubrationes haſce meas, tibi dedicare fuiſſe auſum. Verum quia Legationis tuæ vix allato nũtio, certa peruagari cepit fama, de tua alloquendi facilitate, audiendi lenitate, ac ſermonis comitate: Teque, præter magnificentiam, ac beneficentiam, quę Heroum peculiares ſunt ornatus, omnis virtutis genere, omniumque exquiſitarum litterarum peritia, quæ viros magni nominis conſpiciendos reddere conſueuere; enixè ſemper procuraſſe, claritati Purpuræ nitorem addere: ita vt facilis vnicuique in tuam gratiam aditus impartiatur. Hac patenti fama cohortatus, libellum hunc de Poſitionibus, qui, ſi non nouiter, nouis tamen additamentis, ac indumentis in lucem prodit, tuo nomini inſcribere non ſum veritus. Te igitur, Princeps Eminentiſsime, ſupplex imploro, vt meam expurges audaciam, animique mei potiùs deditionem, quàm libelli dedicationem benigno intuearis aſpectu.

TRACTATVS DE POSITIONIBVS.

Authore

BLASIO MICHALORIO I. C. VRBINATE.

SVMMARIVM.

1 *Omnis noſtra inſtitutio à definitione debet proficiſci.*
2 *Definitio rei definitæ naturam demonſtrat.*
3 *Poſitio quomodo à Doctoribus diuerſimodè fuerit definita.*
4 *Definitio Authoris.*
5 *Poſitionum origo.*
6 *Leges iuris Ciuilis de Poſitionibus mentionem non faciunt.*
7 *In iure Canonico de Poſitionibus fit expreſſa mentio.*
8 *Poſitiones à conſuetudine fuerunt inuentæ.*
9 *Poſitionis nomen vnde originem traxerit.*
10 *Poſitiones dicuntur etiam ſi ſub nomine articulorum producantur, dummodo petatur à parte reſponderi.*

De definitione, origine, ac nomine poſitionis.

Cap. I.

CVm de Poſitionibus noſtra debeat eſſe diſputatio, ab eius diffinitione exordium ſumendum eſſe duxi, iuxta illud tritum Ciceronis axioma in princip. offic.
1 † *omnem noſtram inſtitutionem à definitione debere proficiſci, vt ſciamus,*
2 *quid ſit id, de quo diſputatur,* † definitio namque rei definitæ naturã, ac vim demonſtrat, vt habetur *ex Philoſopho 7. Metaph.* Oroſr. Beneuent. qui breuiſſimum de Poſitionibus ſcripſit tractatum in hunc modum
3 definiuit. † Poſitio eſt, quæ loco interrogationis ponitur: eandem ſecutus fuit Iacob. de Aren. *in ſimili Tractatu de Poſitionibus in proœmio*, & Vbert. de Robio *pariter de Poſitionibus nu. 2 hanc definitionem fuit amplexus.* Verum hanc, nec definitionem, nec deſcriptionem eſſe conſtat, primo, quia non fiunt Poſitiones loco interrogationum, vt infra dicetur *in cap. 3.* vlterius dato, quod eſſent loco interrogationum, hinc tamen non declaratur, quid ſit illud, quod loco interrogationum ponitur. Curt. *de poſitionib. in princip.* refert, à Ioan. Andr. ſic fuiſſe definitam; Poſitio eſt breuis narratio, factum continens, ad eliciendam veritatem concepta, quam ſequitur Maſcard. *de probation. concluſ. 176. nu. 1.* & Tuſc. *in litt. P. concluſ. 380. in princip.* Eandem paucis mutatis verbis, tenet Specul. *in princip. de poſitionib. §. 1.* Papin. *in form. poſitio. act. in verbo poſtquam n. 3.* addit eſſe verborum formulam iudicialem, & ad eruendam veritatem per aduerſarij reſponſionem, aliter enim ſatis defectiua videbatur, cum non ſit ſimplex narratio facta in iudicio; ea vero, atque elicit veritatem per aduerſarij reſponſionem, & hæc eſt definitio, quæ placet Curt. *in dict. tract. nu. 2.* refert tamen, à Bart. aliter fuiſſe definitam; vt ſit alicuius particularis rei pertinentis ad cauſam aſſertio: & vere aſſertio appellari debet, cum ille, qui ponit fateatur, vt ſuis locis infra dicetur, ac propterea Bald. *in l. 1. §. huius ſtudij. ff. de iuſt. & iur.* dixit, poſitionem eſſe orationem cum aſſertione, prout etiam continent illa verba, pertinentis ad cauſam, de re namque impertinenti non admittuntur poſitiones; vt infra in particulari capitulo dicetur. Clarius ipſam deſcribere voluit Bald. *in l. generaliter, §. 1. ff. de reb. cred.* his verbis. Poſitio eſt pars intentionis continens id, ſuper quo quis petit ab aduerſario reſponderi; quæ definitio placet Maranr. *in ſuo Specul. in 6. part. in tit. de poſition. ſub n. 1.* Salic. verò hoc modo eam definiuit. Poſitio eſt particularis facti aſſertio producta coram Iudice, vel arbitro, ſuper qua petitur, aduerſarium interrogari; vt ponens ab onere probandi releuetur. Alij aliter definire videntur, licet in idem incidant, quos refert Carpan. *ſuper Stat. Mediol. in rub. de poſit. n. 1.*

4 Et ſi vnicuique iuſtum eſt, ſuam proferre ſententiam, Sic ego poſitionem definirem, vt † ſit aſſertio facta in ſcriptis de re pertinente ad cauſam, & in iudicio exhibita ad obtinendam aduerſarij reſponſionem. Dixi prius, eſſe aſſertionem, quoniam ille, qui ponit, aſſerit, & fatetur, cum poſitio, nec dubitatiue, nec interrogatiuè concipi poſſit; addidi, facta in ſcriptis, quoniam poſitiones in ſcriptis redigi debent, ſubiunxi, de re pertinente ad cauſam, cum de re impertinenti non poſſit fieri poſitio; adiunxi, in iudicio exhibita, cum neceſſaria ſit poſitionum coram Iudice productio; vltimo dixi, ad obtinendam aduerſarij reſponſionem; nam id ſolum ab aduer

DECISIONES DIVERSORVM TRIBVNALIVM DE MATERIA POSITIONVM

Loquentes,

DE QVIBVS FIT MENTIO IN HOC TRACTATV.

SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIO.

DECISIONES DIVERSORVM TRIBVNALIVM

De Materia Poſitionum loquentes.

Maſtril. Deciſ. 231. par. 3.

SVMMARIVM.

9 *Confeſſio facta in iudicio quibus perſonis præiudicet.*
10 *Ponens dicitur fateri, articulans verò non.*

DECISIO I.

9 NOn obſtat, quod in actis muti-
latis, & falſificatis aderat con-
feſſio facta in iudicio, quæ quo
ad aliquas perſonas probat, &
quo ad omnes præiudicat ipſi
confitenti: nam dictum fuit,
quod de iure tres termini repe-
riuntur, videlicet, poſitio, capitulum, & articulus,
10 & † ponens dicitur fateri, quando vult ſolum inter-
rogare aduerſarium ſuper poſitionibus, articulans
verò non dicitur fateri, vt poſt Maran. Hieronym.
de Monte, & alios ſcribit Cuman *ſuper tit. cap. 39. vel
234. ſuper verb. aſſeruntur capitula num. 12.* & iterum *ſup.
Rb. 61. vel 156. num. 3.*

Rot Roman. Deciſ. 119. ſelect. per Farinac. par. 1.

SVMMARIVM.

5 *Poſitionibus facta confeſſio probat contra confitentem.*

DECISIO II.

DE ſecundo extremo non ambigitur, quia vltra
iuſtificationem litis, quæ ſola ſufficit pro il-
5 lius probatione, iuxta *Deciſ. Caputaq. 369. par. 2.* † adeſt
confeſſio Pœnitentiariorum facta in reſponſione ad
poſitiones, in qua fatentur, ſe poſſidere Eccleſiam S.
Andreæ, & illius bona, Rot. *deciſ. 19. de reſtitut. ſpoliat. in
nouiſſ.* Alex. *conſ. 71. n. 4. lib. 3.* Gabr. *de confeſſ. concluſ. 4. n. 24.*
Cæſar. de Graſſ. *deciſ. 4. n. 2. de reſtitut. ſpoliat.*

Rota Roman. Deciſ. 334. ſelectarum. par. 1.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio tutoris extraiudicialis in inſtrumento emanata per
modum voluntariæ iuriſdictionis pupillo non ſolet præiu-
dicare, niſi fuerit aliis adminiculis coadiuuata, num. ſeq.*
2 *Confeſſio Prælati voluntaria, & extraiudicialis non præiu-
dicat Eccleſiæ, niſi cum ea concurrant præſumptiones, &
coniecturæ.*
3 *Confeſſio patris legitimi adminiſtratoris, quæ aliàs filio non
præiudicat, concurrentibus iuuatis præiudicat.*
4 *Confeſſio curatoris ad litem in reſponſione ad poſitiones per
ſe ſola non probat.*
5 *Confeſſio tutoris, & curatoris emanata per viam contentio-
ſæ iuriſdictionis præiudicat pupillo, quouſque de errore non
doceatur.*
6 *Confeſſio vnius licet alteri non præiudicet, facit tamen con-
iecturam, num. 7.*
8 *Confeſſio, quæ aliàs non probaret in perſonis ſuſpectis, &
prohibitis, vt inter patrem, & filium, virum, & vxorem,
probat tamen quando eſt veriſimilis.*

DECISIO III.

ROta cenſuit, conſtare de cauſa reſtitutionis in
integrum, quia viſum fuit hodie ſatis conſtare
de aditione hæreditatis Thomæ Senioris per Alexã-
drum, & Thomam Iuniorem: de aditione enim An-
tonij, & Iuliani fratrum dicti Alexandri, & Thomæ
iunioris non eſt dubitandum, & Rota etiam alias ad-
1 miſit. † Aditio autem reſpectu Alexandri, & Thomę
probatur ex confeſſione matris, & tutricis eorundem
in inſtrumentum procuræ: licet enim ſit extraiudi-
cialis, & emanauerit per modum voluntariæ iuriſ-
dictionis, pro caſu pupillis non ſolet præiudicare, *leg.
Lucius, ff. de adminiſtrat. tut.* & ibi Bart. idem Bart. *in leg.
certum, §. ſed an ipſos, ff. de confeſſ.* Angel. & Imol. in *leg.
ſi ita ſtipulatus, §. Chryſogonus, ff. de verb. oblig.*
2 Attamen concurrentibus adminiculis plenè pro-
bat, vt fuit dictum in *Romana tutelæ 12. Februar. 1582.
coram felic. record. Clem. VIII.* ſicuti in confeſſione Præ-
lati voluntaria, quæ non præiudicat Eccleſiæ *cap. præ-
ſentium, de teſt.* Afflict. *deciſ. 168. num. 4.* Caputaq. *136. in
manuſcript.* ſi tamen pro ea concurrant præſumptio-
nes, & coniecturæ probat, & præiudicium parit,
Ruin. *conſ. 142. poſt nu. 4. lib. 1.* dixit Rot. *in vna Imol. iu-
ris patronat. 28. Maij 1584.* relata inter diuerſas *deciſ. 162.
par. 1. & in dicta Romana tutela.*
3 Sic confeſſio patris legitimi adminiſtratoris, quæ
aliàs non præiudicaret filio, *leg. certum, §. ſed an ipſos,
ff. de confeſſ.* præiudicat quando iuuatur coniecturis,

DECISIONES
DIVERSORVM
TRIBVNALIVM

Recollectæ per Excellentiſſ. D.

IO. DOMINICVM FANTINI

In Foris Eccleſiaſticis Venetiarum Aduocatum,

Additæ in hac noua impreſſione ad Tractatum

BLASII MICHALORII
DE POSITIONIBVS.

SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIO.

DECISIONES DIVERSORVM TRIBVNALIVM

De Materia Poſitionum loquentes.

Rom. Rom. Deciſ. 61. par. 5. recent.

SVMMARIVM.

15 *Poſitionibus reſpondere recuſans, præſumitur aliquid feciſſe præſumitur ſimulatè.*

DECISIO XCI.

15 SEptima, & vltima coniectura ſimulationis oritur, ex quo Eques recuſauit reſpondere poſitionibus illis deſuper datis, *l. manifeſti, & ibi Doctores, ff. de iureiur. & fuit dictum in Nuſen. Decimarum 27. Nouembris 1626. coram R.P.D. meo Merlino.*

Rot. Rom. Deciſ. 201. par. 1. recent.

SVMMARIVM.

20 *Confeſſio facta in articulo quando poſſit reuocari etiam non docto de errore.*

21 *Articulans non fatetur.*

DECISIO XCII.

20 COnfeſſio facta in articulis ex rationibus prædictis potuit reuocari etiam non docto de errore, Rot. *deciſ. 19. de præſumpt. in nou.* prout in effectu dicta

21 confeſſione fuit reuocata. Vltra quod † articulans non fatetur, vt in *deciſ. ſanctæ memoriæ Gregorii XV. 247. num. 15.*

Rota Rom. Deciſ. 320. par. 5. recent.

SVMMARIVM.

18 *Confeſſio facta in poſitionibus tam confitenti, quàm aliis ab eo cauſam habentibus præiudicat.*

DECISIO XCIII.

QVæ & eo magis confirmatur, quoniam omnes ſucceſſiui poſſeſſores huius beneficii Macelli illam cognouerunt ſubiectam eſſe fideicommiſſo Hieronymi, & ſignanter M. Antonius in reſponſionibus ad poſitiones datis in Summario hoc admiſit;

18 etiam † confeſſio tam ipſi, quàm aliis ab eo cauſam habentibus, prout ſunt Domini de S. Georgiis præiudicat. Crauet. *conſ. 29. nu. 1.* Cæſar de Graſſ. *dec. 20. n. 9. de probat.* Rota *coram Reuerendiſſ. D. meo Decano deciſ. 120. nu. 2. cum ſeqq.* & fuit dictum in hac eadem cauſa ſub die 5. Martij 1627. coram me, & alias ſæpè.

Et ita vtraque parte informante concluſum fuit.

Rota Romana Deciſ. 359. par. 5. recent.

SVMMARIVM.

40 *Confeſſio emanata in reſponſione ad poſitiones plenè probat contra confitentem.*

DECISIO XCIV.

QVantum denique attinet ad identitatem bonorum viſum fuit Dominis illam ſufficienter iuſtificari; nam quo ad quindecim corpora ex illis, quæ enumerantur in inueſtitura, probatur identitas

40 ex confeſſione ipſiuſmet Cæſaris emanata in † reſponſione ad poſitiones, quæ contra ipſum plenè probat. Abb. *in cap. quamuis de re iudic.* Aym. *conſ. 217. n. 9.* San. Mem. Greg. *deciſ. 92. num. 1.* & in his terminis fuit ſæpius dictum in cauſa Bononien. fideicommiſſi de Deſideriis coram R.P.D. meo Merlino.

Rota Romana Deciſ. 416. par. 5. recent.

SVMMARIVM.

1 *Probatum quando aliquid eſt per publicum inſtrumentum, non eſt opus probatione per teſtes.*

2 *Clauſula, ſine præiudicio legitimæ executionis, preſeruat iuriſdictionem iudicis à quo.*

3 *Articuli non ſunt admittendi, quando non releuant ad probationem.*

4 *Articuli ad effectum retardationis ſententiæ non debent admitti.*

5 *Articulorum admiſſio in Curia nunquam ſolet denegari.*

6 *Caput,* decis. 47. par. 1. & deciſ. 24. *de teſtib. in antiq. declarantur.*

TRACTATVS
DE
COECO, SVRDO, ET MVTO,

BLASII MICHALORII
I. C. VRBINATIS,

Ac Rotæ Collegialis Vrbini Iudicis Ordinarij.

VNA CVM ALIQVIBVS DECISIONIBVS
in hac recenti editione recollectis ad materias
facientibus.

IN QVO IPSORVM MISERIA, QVID SCIRE, atque addiſcere poſſint, quos contractus celebrare, num Magiſtratus gerere, an in vltimis voluntatibus diſponere.

ET PLVRA ALIA HVIVSCEMODI SECVNDVM
Germanam variarum legum, ac Imperatorum Conſtitutionum,
quæ ad inuicem pugnare videntur, intelligentiam,
ſubtiliter diſcutiuntur.

GENEVÆ,
Sumptibus Samuelis Chouët.

M. DC. LXVII.

AD EMINENTISSIMVM,
ET REVERENDISSIMVM DOMINVM
CARDINALEM CIBO,
Blaſius Michalorius I. C. Vrbinas.

NVNTIO Legationis tuæ vix allato (Eminentiſſime Princeps) incredibile eſt, quanta omnes illico Vrbinates lætitia ſunt affecti. Cum tui generis fulgor, tuæque virtutis, ac bonitatis iubar, tum familiæ tuæ cum noſtris Sereniſſimis olim Ducibus coniunctio, atque affinitas, maximam indidit ſpem fore, vt, ſub Eminentiæ tuæ regimine, non abſimili præteritæ ſit hæc gens perfruitura benignitate. Vniuerſis igitur, ac ſingulis huiuſce Vrbis, necnon regionis incolis tibi amoris, exultationis, deuotioniſque ſigna præferre geſtientibus, ego, qui nulli prorſus in te colendo concedo, non ab re, imò perquam maximè opportunum duxi, vt, cum in præſentia nonnullæ meæ de Legibus lucubrationes ſub prelo Venetiis exiſtant, & præſertim opuſculum quoddam de Cœco, Surdo, & Muto, à me aliquot ab hinc annis confectum, cum Surdi cuiuſdam, ac Muti à natiuitate teſtamentum impugnare debuerim) illius impreſſionem tuo nomini, hoc eſt, immortalitati commendarem. Deterrebat me profectò ab oblatione, tantuli munuſculi cum tuorum meritorum maieſtate collatio: nihilominus mente agitans, etiam Reges interdum humilium exigua dona ſuſcepiſſe, Deumque ipſum tantula thura non reſpuere, ſpe confirmatus hiſce ingenioli mei, laboriſque ſarcinulis ad te venerabundus accedo. Dumque munuſculum leuidenſe intueris, deditionem potius animi, quam libelli dedicationem intuere Eminentiſs.

TRACTATVS DE COECO, SVRDO, ET MVTO.

Authore

BLASIO MICHALORIO
I. C. VRBINATE.

SVMMARIVM.

1 *Cœci carent ſenſu excellentiori.*
2 *Viſum excellentiorem eſſe aliis ſenſibus ex nonnullis demonſtratur, & num. ſeqq.*
3 *Viſus cur ſit in eminentiori parte corporis poſitus.*
4 *Viſus ſcientias produxit, & quomodo.*
5 *Viſus operatur in inſtanti, nec vnquam eſt defeſſus in operando.*
6 *Viſus plura repræſentat, quàm quiſquam alius ſenſuum, & plures rerum differentias manifeſtat.*
7 *Democriti dementia, qui viſum ſibi ademit.*
8 *Cœci ſunt amoris incapaces.*
9 *Viſus magis confert ad neceſſaria vitæ.*
10 *Auditus magis confert ad diſciplinam, & quare num. ſeq.*
11 *Cœci prudentiores ſunt mutis, & ſurdis.*
12 *Cœci ſcientias omnes poſſunt addiſcere: præter eas, quæ naſcuntur ex contemplatione phantaſmatum viſibilium.*
13 *Cœci plures inſignes recenſentur.*

De Cœcorum miſeria, & quæ poſſint addiſcere, vbi nonnulla Cœcorum exempla recenſentur.

CAP. I.

QVi de Cœcis, Surdis, & Mutis acturus ſum, prælųdia quædam tribus hiſce capitibus præmittere decreui, quæ & ſi non ſatis legalem redolent materiam; tamen valdè proſunt perfectæ cognitioni quarundam quæſtionũ, quæ inferius proponentur. Et primò de Cœcis verba faciemus.

1 Cœcos igitur miſerrimos eſſe plura declarant,
quorum primum eſt, quod ſenſu careant aliis ſenſi-
2 bus excellentiori, † & talem eſſe ſenſum viſus cla-
3 riſſimè apparet. † Ille enim à natura in eminentiori
parte poſitus eſt; prout elementum ignis in altiori, itidem loco, vbi cæteris dignius elementis, fuit collocatum. Cui elemento ſimillimus eſt huiuſmodi ſenſus; cum viſus nil aliud ſit iuxta Platonis, & Galeni opinionem, niſi ignea quædam vis.

Eademque ſedis ſublimitas in potentiis animæ fuit obſeruata; propterea quod intellectui earum Principi in altiori capite propria ſedes fuerit conſtituta. Viſus inſuper excellentiæ ea potiſſima eſt ra-
4 tio, † quia ex eo omnes ferè ſcientiæ emanarunt;
quandoquidem admirantes antiqui philoſophi philoſophari cœperunt, quod vtique non eueniſſet, niſi Ætheris, ac Terræ pulchritudinem aſpexiſſent, ex cuius aſpectu, atque intuitu ingens orta fuit admiratio, & exinde philoſophatio. Poſtremò dici poteſt
5 excellere ob ſuam † in inſtanti operationem, cum ad
remotiſſima loca ſe extendat, illaque attingat; vel etiam, quod nunquam ſit defeſſus in operando, vt ſenſus alij, & nullo ferè labore ſuam operationem exerceat.

6 Secundò, miſerrimos eſſe Cœcos ex eo liquet;
quia & carent ſenſu, qui plura nobis repræſentant, quam quiſpiam alius ſenſus, pleraſque rerum differentias manifeſtat, vt teſtatum reliquit Ariſtot. *in princip. Metaph.* & proinde priuantur illa ingenti delectatione, quæ ex rerum aſpectu percipitur; Illis etenim terreſtrium Animalium ſpecies, piſcium varietatem, auium copiam eſt denegatum intueri; non tot plantarum, ac fructuum genera, non villas, non Palatia, non oppida, non Ciuitates, non prouincias, quibus terrarum orbis diſtinguitur; non planities, Colles, Nemora, ac Siluas, non fontes, non flumina; non Maria, quibus, veluti riuulis, terræ viridarium irrigatur; non autem, Cœlum, Solem, Lunam, ſyderaque illa fulgentia, quibus Æther per tenebras inſignitur: Plurima denique, ac prope infinita Picturæ, ac Sculpturæ opera, atque alia non pauca pulcherrima quidem, ac iucundiſſima illis vetitum ſpectare; Cœlorum autem varietas, quam ſit delectabilis, nemo eſt, qui neſciat, niſi ille, qui nunquam viderit

DECISIONES DIVERSORVM TRIBVNALIVM

Recollectæ per Excellentiſs. D.

IO. DOMINICVM FANTINI

In Foris Eccleſiaſticis Venetiarum Aduocatum.

Additæ in hac noua impreſſione ad Tractatum

BLASII MICHALORIJ DE COECO, SVRDO, ET MVTO.

SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIO.

DECISIONES DIVERSORVM TRIBVNALIVM

De Cœco, Surdo, & Muto.

Seraphin. Deciſ. 961.

SVMMARIVM.

1 *Cœcus condens teſtamentum inter liberos, non tenetur ſeruare ſolemnitates*, leg. hac conſultiſſima, C. qui teſtam. fac. poſſ. *ſed in eo locum habet diſpoſitio*, §. ex imperfecto. *quod tamen declaratur procedere, quando omninò ceſſat ſuſpicio fraudis, alias ſecus eſt in teſtamento, vel Codicillo etiam inter liberos facto, vt num. 2.*

2 *Secundum teſtamentum non ſolemne non reuocat primum ſolemne in præiudicium extraneorum, licet ſit factum inter liberos, vbi adeſt ſuſpicio fraudis.*

3 *Teſtamentum, vel codicilli per coniecturas amentiæ ſuſpecti redduntur.*

4 *Cœcus an poſſit donare cauſa mortis, etiam non adhibitis ſolemnitatibus*, leg. hac conſultiſſima, *vt eſt communis opinio, ſed hoc intelligitur procedere, ſi præſens ſit donatarius, vel alius, qui pro eo ſtipuletur, alias reſoluitur in fideicommiſſum, & eo caſu requiruntur ſolemnitates dict.* §. ex imperfecto.

DECISIO I.

ILLVSTRISS. D. Io. Paulus Vicecomes mente, & corpore ſanus ſuum condiderat teſtamentum adhibitis omnibus iuris ſolemnitatibus de anno 1573 menſe Maij, anno ſequenti de menſe Octobris, infirmus corpore, & oculis captus non adhibita ſolemnitate requiſita *in l. hac conſultiſſima, §. ex imperfecto, C. qui teſtam. fac. poſſ.* fecit codicillos, in quibus ferè omnia bona reliquit D. Io. Franciſco de Turate filio ſuo, vt aſſeruit, arrogato, cui in priore teſtamento tertiam tantam partem hæreditatis reliquerat cum onere fideicommiſſi: Et quia coram Reuerendiſſimo D. Peruſino fuerat reſolutum, codicillos fuiſſe nullos, & inualidos ſtante cœcitate teſtatoris, fuit dubitatum, an codicilli ſuſtinerentur, vel ex eo, quod inſtitutus fuerit filius arrogatus, vel ex eo, quod in illis addit clauſula donationis exerciſa in clauſula codicillari: Et per Dominos in vtroque capite fuit reſolutum pro informante, nempè codicillos ſuſtineri non poſſe, emiſſa enim quæſtione, an diſpoſitio *l. hac conſultiſſima, §. ex imperfecto, C. de teſtam.* habeat locum in filiis adoptiuis, ſeu arrogatis, in qua quæſtione Natta *in dict. §. ex imperfecto quæſt. 16.* tenet affirmatiuam. Tiber. verò Decian. *in conſ. 24. n. 6. cum ſeqq. lib. 1.* tenet negatiuam: Et præſuppoſita parte affirmatiua pro vera,
1 communis concluſio eſt, cœcum † poſſe teſtari inter liberos, omiſſa ſolemnitate requiſita *in dict. leg. hac conſultiſſima*, & in eius teſtamento locum non habet diſpoſitio *§. ex imperfecto*, vt teſtatur Boer. qui plures
2 citat *in deciſ. 240. n. 20.* Verum † hæc opinio procedit, ceſſat quando omnino ſuſpicio fraudis, propter quam maior ſolemnitas requiritur in teſtamento cœci; vbi verò adeſt aliqua ſuſpicio, tunc ſecus, vt tradit Socin. *in conſ. 165. col. 2. verſ. tertia, & vltima ratio*, Natta *in dict. §. ex imperfecto n. 41. & conſ. 224. n. 3.* Boer. *in dict. deciſ. n. 20.* & optimè Reuerendus Dominus meus Mantica *de coniect. vltim. volunt. lib. 6. tit. 2. num. 25. verſ. & quidquid ſit.* Suſpiciones autem multæ ſunt; nam in primo teſtamento adſunt admixtæ perſonæ extraneæ, quas etiam prædilexerat ratione conſeruandæ
3 agnationis; quo † caſu per ſecundum teſtamentum non ſolemne non reuocatur primum ſolemne in præiudicium extraneorum, vt poſt alios tradit Natta *quæſt. 45. nu. 219. & ſeqq.* concurrunt etiam nonnullæ coniecturæ amentiæ, quæ licet ex ſe non ſufficiant ad ſubuertendam diſpoſitionem, reddunt tamen valdè ſuſpectum totum hoc negotium codicillorum: Sunt & aliæ ſuſpiciones deductæ in facto, ex quibus Domini cenſuerunt nos eſſe in caſu limitationis, non autem regulæ. Quantum ad poſterius caput donationis, licet inter Doctores ſit magna controuer-
4 ſia, an cœcus † poſſit donare cauſa mortis ſine ſolemnitatibus *dict. leg. hac conſultiſſima*; nam Petrus, & Aloyſius de Peruſia inter conſ. Bald. *conſ. 248. lib. 5.* tenuerunt affirmatiuam, idem tenuit Roman. *in leg. inter mortis nu. 3. de donat. cauſ. mort.* Rimin. Iunior *conſ. 84. n. 14.* Roland. *conſ. 82. n. 20. lib. 1.* & in hac ſententia fuerunt Bald. Fulgoſ. Alex. & Iaſ. allegati per Natt. *n. 45.* & ea ratione, quia donatio cauſa mortis magis accedit contractui, quam vltimæ voluntati, & hæc videtur communis opinio, quamuis contrarium tenuerit Ruin. *in dict. leg. 2. de leg. 1. & in conſ. 24. n. 30. lib. 2.* Alciat. *in dict. leg. 2. n. 11.* Parius *conſ. 14. n. 15. & 17.* & Natt. *in d. §. ex imperfecto num. 43. & 44.* Tamen iſta quæſtio